

Aktuelni događaji i procesi u svetu nakon rata u Persijskom zalivu i eskalacija jugoslovenske krize podstakli su Redakciju časopisa „Vojno delo“ da izda dvobroj, u kojem dominiraju dva tematska bloka: Jugoslovenska kriza i novi svetski poredak i Rat u Persijskom zalivu.

Tematski blok o jugoslovenskoj krizi i novom svetskom poretku nastavak je rasprave započete u „Vojnom delu“ br. 1–2/1991. Produbljivanje jugoslovenske krize razbuktalo je nacionalističke strasti i izazvalo međunacionalne oružane sukobe i ljudske žrtve, a preti da se pretvori u krvavi građanski, etnički i verski rat neslučenih razmera. Na žalost, obistinila su se predviđanja iz tog broja „Vojnog dela“ da je raspad Jugoslavije kao države jedino moguć u haosu rata koji bi imao primese građanskog i secesionističkog, ali bi bio prevashodno etnički rat uz otvoreno strano mešanje.

U ovom tematskom bloku, autori prvenstveno razmatraju geopolitičke i geostrategijske interese i činioce koji jesu, i koji mogu biti upleteni u kompleks jugoslovenske krize. Pri tome, nedvosmisleni su u stavu da je jugoslovenska kriza, između ostalog, posledica određenih suprotnosti i suprotstavljenih interesa vodećih svetskih sila u njihovoj borbi za uspostavljanje novog svetskog poretka, ali i da ona i njen rasplet na svoj način profiliraju, ili barem utiču, i na novu geopolitičku i geostrategijsku konstelaciju u Evropi. U vezi s tim, može se izvesti zaključak da se rasplet jugoslovenske krize neće odvijati bez uplitanja stranog faktora. Meru i oblike tog uplitanja pokazaće bliska budućnost, ali je već sada jasno da neki strani činioци pokazuju, više ili manje, otvorene pretenzije na političko arbitriranje u Jugoslaviji.

Opšti je interes da se jugoslovenska kriza reši na miran način, bez rata. Prekomerno uplitanje stranog faktora, na primer upućivanje vojnih snaga u mirovne misije ili snaga za intervenciju, kako predlažu spoljni, a i neki unutrašnji činioци, zacelo ne vodi miru, već dalje ugrožava suverenitet jugoslovenske države i preti izbijanjem nekontrolisanih oružanih konfliktata. To bi se dešavalo po zakonu proširivanja sukoba do krajnosti kao jednom od fundamentalnih zakona rata. Zadatak i obaveza svih aktera jugoslovenske krize jeste da se u njen rasplet uključi što više činilaca koji će „uvesti u igru“ drugi

fundamentalni zakon rata – zakon ograničavanja, i to u svim domenima ratnog procesa. Ako prevlada zakon ograničavanja nad zakonom proširivanja rata moguće je jugoslovensku krizu zadržati pod kontrolom. U protivnom, rat je nezaustavljiv. S obzirom na prirodu jugoslovenske krize (duboke međunarodne i međurepubličke protivurečnosti, različite konfesije, tradicije i dr.), ne bi se smela zanemariti činjenica da bi jednom zahuktali rat u Jugoslaviji neminovno zahvatio šire balkanske, pa i evropske prostore.

Drugim tematskim blokom o ratu u Persijskom zalivu Redakcija je želela da se uključi u rasvetljavanje tog, po mnogo čemu specifičnog ratnog sukoba, u kojem je pod okriljem Organizacije ujedinjenih nacija (prvi put posle rata u Koreji) upotrebljena oružana sila. Sukob je karakterističan i po tome što je u njemu ostvarena najveća koncentracija najmodernije opremljenih oružanih snaga posle drugog svetskog rata. Osim toga, izgleda da je u njemu testiran mogući model upotrebe „multinacionalnih snaga“ protiv zemalja „trećeg sveta“ kako bi se prikriale prave strategijske namere onih koji te ratove faktički vode. Rat u Zalivu bi mogao biti i model instrumentalizacije OUN, kao sistema svetske kolektivne bezbednosti, u funkciji ostvarivanja globalnih strategijskih interesa najvećih svetskih sila.

Sa stanovišta ratovodstva, rat u Zalivu je prava paradigma za upotrebu moderne tehnologije i verovatni model za upotrebu snaga u hipotetičkom ratu u sličnim vojno-političkim i geostrategijskim konstelacijama, što ni Jugoslaviju (s obzirom na našu krizu i njenu moguću internacionalizaciju) ne sme ostaviti ravnodušnom.

Rat u Zalivu je svojevrsno empirijsko testiranje, na poligonu, modernih vojnih doktrina, zasnovanih na visokoj tehnologiji (obaveštajno-izviđački sistemi, inteligentna oružja itd.), prvenstveno doktrine „vazdušno-kopnene bitke“ i različitih modaliteta doktrine „sukoba niskog intenziteta“ u pripremi direktnog ratnog sukoba.

Taj rat je karakterističan i po tome što je u njemu koncentrisano, do sada, najviše vojnih snaga dovedenih na ratno poprište sa udaljenosti od 12.000 do 15.000 kilometara. Posebno je interesantno međukontinentalno prebaziranje i grupisanje vazduhoplovnih snaga, što je bilo izuzetno složena strategijska radnja.

Mišljenja autora o strategijskim konceptima prema kojima je taj rat vođen su podeljena. Jedni tvrde da je vođen po načelima doktrine „vazdušno-kopnene bitke“, drugi da se o toj doktrini može govoriti samo u jednom, i to manjem delu ratnog procesa, koji se odnosi na etapu kopnenih operacija, a treći su „negde između“, tvrdeći da je taj rat dao poticaje za osavremenjavanje doktrine „vazdušno-kopnene bitke“, u skladu sa dostignućima u razvoju vojne tehnologije, pre svega, novih sistema oružja.

U ratu u Zalivu, u doktrinarnom pogledu, preovlađivala je vazduhoplovna komponenta, što je i razumljivo ako se ima u vidu činjenica da je vazduhoplovstvo, u osnovi, rešilo ishod rata, naravno, uz znatan doprinos raketne komponente. Neopravdano malo prostora u ovom tematskom bloku posvećeno je kopnenim operacijama u okviru „Pustinjske oluje“. Na to je verovatno uticao i odnos iračke armije, koja nije bila u stanju, ili nije htela da se odlučno suprotstavi multinacionalnim snagama, izbegavajući rizik velikih gubitaka. Međutim, ako je navedena pretpostavka tačna, postavlja se pitanje na kakvim je strategijskim procenama iračka strana izvodila zaključke o mogućem povoljnom ishodu rata, ili je smatrala da rata neće ni biti.

Pored navedenog, u priložima iz ovog tematskog bloka analiziraju se terorističke implikacije rata u Zalivu. Irak je mnoštvom poteza pokazao nedvosmislenu rešenost da, ne birajući sredstva, u ratni sukob uvuče i druge zemlje regiona, pre svega Izrael i Iran, što bi izazvalo lavinu planiranih političkih posledica. Takođe, razmatra se i uloga medija zaraćenih strana u funkciji psihološko-propagandnih dejstava, jer smo u tom ratu, prvi put, putem medija (naročito televizije), bili svedoci rata „uživo“.

Ovim uvodnikom želeli smo da damo samo nekoliko neophodnih napomena u vezi sa sadržajem i porukama tematskog dvobroja, a čitaoci će sami prosuditi koliko smo udovljili zahtevu vremena. Ipak, dužni smo da čitaoce upozorimo da smo sve članke za ovaj dvobroj predali u štampu do 15. avgusta 1991. godine, a svedoci smo da se događaji u svetu i u našoj zemlji odvijaju takvom brzinom da ih je veoma teško pratiti, a pogotovu aktuelno razmatrati u periodičnoj publikaciji profila „Vojnog dela“.

Pukovnik
Jovan Čanak

Current events and processes in the world after the war in the Persian Gulf, and the escalation of the Yugoslav crisis induced the editorial board of „Vojno delo“ to prepare a double issue of the magazine, in which two thematic blocs are dominant: *the Yugoslav crisis*, and *the war in the Persian Gulf*. All articles contained in this double issue were prepared for printing till August 15th, 1991.

The thematic bloc on *the Yugoslav crisis and the new world order* is a continuation of the discussion commenced in „Vojno delo“ 1-2/1991. The further deepening of the Yugoslav crisis instigates nationalistic passions and causes intranational armed clashes and the loss of human lives, and threatens to grow into a sanguinary civil, ethnic and religious war of unimagined proportions. Prognoses contained in that issue of „Vojno delo“ that a disintegration of Yugoslavia as a state would only be possible in the chaos of a war which would have both civil and secessionist elements, but would be above all an ethnic war with an open involvement of the foreign factor, came, sadly enough, true.

In this thematic bloc the authors consider primarily geopolitical and geostrategic interests and factors that are or could be involved into the complex fabric of the Yugoslav crisis. They are thereat unequivocal in their assessment that the Yugoslav crisis is, among other things, also a consequence and result of certain contrarities and mutually confronted or opposed interests of the leading world powers in their struggle for the establishment of a new world order, but that the crisis and its solution specifically contribute to or at least make an impact on the new geopolitical and geostrategic constellation in Europe. In connection with this the conclusion might be drawn that the solution of the Yugoslav crisis cannot be attained without an involvement of the foreign factor. Although the degree and forms of such an involvement will be seen in a near future, it is already apparent that certain foreign factors are displaying, in a greater or smaller measure, their open pretensions to their arbitration in Yugoslavia.

The common interest is that the Yugoslav crisis should be solved in a peaceful manner, without any armed clashes or war conflict. An excessive involvement of the foreign factor, for example sending of military units with peace – keeping mission or as intervention forces, as already proposed not only by some foreign factors but also by some domestic elements, would not indeed lead towards peace but would increasingly jeopardize or endanger the sovereignty of the Yugoslav state, and threaten by an eruption of uncontrolled armed clashes and conflicts in the country. This would happen according to the law of the utmost expansion and escalation of the conflict, as one of the fundamental law governing any war conflict. It is, therefore, the task and obligation of all the participants in the Yugoslav crisis to include into its solution as many factors as possible, which will „enter into play“ the second fundamental law of war – the law of limitation, and in all domains of the war process, too. If this law of limitation will prevail over the law of expansion of the war, it will be possible to retain the Yugoslav crisis under control. If the opposite should happen, the war cannot be prevented or stopped. Because of the nature of the Yugoslav crisis (deep intranational and intrarepublican contrarities, different confessions and religions, traditions, etc.) the fact should not be ignored that once underway

the civil war in Yugoslavia would inevitably expand to wider Balkans, and even European territories.

By the second thematic bloc, on *the war in the Persian Gulf*, the „Vojno delo“ editorial board wishes to join the analysis of this in many respects unique war conflict, in which the armed force has been (for the first time after the Korean war) employed under the aegis of the United Nations. The conflict is characteristic also by the fact that in it was effected the greatest concentration of most modernly armed and equipped armed forces after the World War II. In addition to this, it seems that in the war was tested a possible model of use of „multinational forces“ against the Third World countries, as a mask for the real strategic intentions and aims of those who would actually wage such wars. The Gulf War could also be a model of instrumentalization of the UN as the system of global collective security in the function of the realization of of global strategic interests on the part of the largest world powers.

With a view to the direction of war, the Gulf War is a paradigm of the utilization of modern war technology, and a possible model for the use of forces in a hypothetical war in similar military-political and geostrategic circumstances or situation, which possibly would not also Yugoslavia (because of our crisis and its possible internationalization) leave indifferent.

The Gulf War was a sui generis empiric testing, on a real battlefield proving ground, of modern doctrines based on high technology (intelligence-reconnaissance systems, „intelligent weapons“, and the like), first of all of the „airland battle“ doctrine, and of different versions of the „low intensity conflict“ doctrine within the preparations for a direct war conflict.

This war was characteristic also by the fact that it involved a concentration of hitherto most numerous forces deployed to a theatre of operations over the distances of 12,000 or even 15,000 kilometres. Of a special interest is the intercontinental re-basing and grouping of the air forces, which was an exceptionally complex strategic enterprise.

Assessments and opinions displayed by authors concerning the strategic concepts by which this war was waged are rather different. Some of them maintain that the war was waged on the basis of the „airland battle“ doctrine principles, there are others who argue that this doctrine could be talked about as pertaining to only one, smaller, part of the war process, i.e. to its land operations phase, while still others take a position somewhere in between, arguing that this war induced a modernization of the „airland battle“ doctrine, in keeping with the attainments in the development of war technology, in the first place of the new weapon systems.

Doctrinally taken, in the Gulf War the air component prevailed, which is understandable with a view to the fact that the air forces basically decided the outcome of the war, of course with a substantial contribution of the rocket or missile units. For the fairness sake, however, it is not right that in this bloc an insufficient attention has been paid to the land operations within the frames of the „Desert Storm“ campaign. This is probably the result of the general behaviour of the Iraqi armed forces, which either did not want, wishing to avoid excessive losses, to decisively resist the multinational forces or were not capable to do so. If this is the case, the question arises on the basis of what strategic estimate the Iraqi side drew its conclusions on the possible to it

favourable outcome of the war, or whether it perhaps considered that that the war would not even break out.

In addition to all these, in contributions contained in this thematic bloc are analysed terroristic implications of the Gulf War. By its numerous moves Iraq has shown it unequivocal resoluteness to, by all means, involve in the war also the other countries of the region, first of all Israel and Iran, which involvement could provoke an avalanche of planned political consequences. Also the role of mass media of the belligerent sides was analysed, in the function of psychological-propaganda activities and operations, since in this war we were, by means of the mass media (especially TV), direct witnesses of the war drama.

By this editorial we wished to offer only several necessary notes concerning the contents and messages of the thematic double issue of the magazine, and the readers will judge by themselves whether we have answered the current demands and interest on these topics.

Jovan Čanak
Colonel

Les évènements actuels et les processus dans le monde après la guerre dans le Golfe et escalation de la crise yougoslave ont initié la rédaction de la revue „Vojno delo“ pour préparer ce numéro de la revue, dans lequel il y a deux blocs: „La crise yougoslave et la nouvelle ordre mondiale“ et „La guerre dans le Golfe“. Tous Les articles pour ce numéro thématique de la revue sont mis en impression avant le 15 août 1991.

Le bloc thématique sur la crise yougoslave et la nouvelle ordre mondiale est une suite de la discussion commencée dans la revue „Vojno delo“ numéro 1-2/1991. Approfondissement de la crise yougoslave a initié les motifs nationalistes et a provoqué les conflits parmi les nations, suivis par les victimes, ce que menace la transformation des conflits en guerre sanglante civile, ethnique et religieuse des dimensions inimaginables. On regrette que les prévisions faites dans ce numéro mentionné de la revue „Vojno delo“ concernant la disparition de la Yougoslavie comme Etat dans la guerre chaotique qui aura les caractéristiques de la guerre civile et sécessioniste, mais premièrement ethnique, mélangée avec la participation du facteur étranger.

Dans ce bloc thématique, les auteurs étudient premièrement les intérêts géo-politiques et géo-stratégiques qui sont et qui peuvent être mêlés dans le complexe de la crise yougoslave. Il n'y a pas de doute que la crise yougoslave est la conséquence des contradictions et des intérêts opposants des super-puissances durant le processus de l'établissement de la nouvelle ordre mondiale. Mais aussi, la résolution de la crise de sa façon, fait son influence sur la constellation future de l'Europe. Dans la suite, on peut tirer une conclusion que la résolution de la crise yougoslave n'aura pas lieu sans la participation du facteur étranger, les dimensions et les formes de cette participation seront vues dans le futur proche, mais dès maintenant on voit clairement que certains facteurs étrangers montrent un intérêt plus au moins ouvert pour arbitrage politique en Yougoslavie.

L'intérêt commun demande que la crise yougoslave soit résolue de façon pacifique, sans guerre. Influence hors mesure du facteur étranger, par exemple envoi des forces militaires d'interposition ou des forces d'intervention, ne mène pas vers la paix mais vers l'aggravation du conflit et vers éclatement du conflit armé sans contrôle. Ce sera fait selon la loi de l'élargissement du conflit jusqu'à l'extrémisme comme la loi fondamentale d'une guerre. Le devoir et l'obligation de tous les acteurs de la crise yougoslaves sont de prendre en considération tous les faits qui peuvent introduire dans le conflit une autre loi de la guerre – la loi de limites et cela dans tous les domaines du processus. Si la loi de limites mettrise la loi de l'extrémisme, il est possible tenir la crise yougoslave sous contrôle. Dans le cas contraire, la guerre sera inévitable. Tenant compte de la nature de la crise yougoslave (les contradictions nationales et interrpublicaines, les confessions différentes, les traditions etc), on peut pas négliger les faits qu'une fois la guerre en Yougoslavie déclenchée, il prendrait le vent sur les espaces de Balkan mais aussi sur l'espace européen. Par deuxième bloc thématique sur la guerre dans le Golfe, la Rédaction de la revue a voulu se mettre dans le train de l'éclaircissement de ce conflit, plus au moins spécifique sous l'égide des Nations Unies (la première après la guerre de Corée). Le conflit est spécifique par la plus grande concentration des forces les plus sophistiquées après la deuxième guerre mondiale. Sauf cela, il semble que cette guerre servait de modèle de l'emploi de la force contre les pays du Tiers monde pour camoufler les vrais objectifs des facteurs qui mènent la guerre. La guerre dans le Golfe pourrait servir comme le modèle de l'instrumentalisation de l'ONU comme le système de la sécurité collective mondiale, en fonction de la réalisation des intérêts globaux de la stratégie des super-puissances.

De point de vue l'art de la guerre, la guerre dans le Golfe est une vrais paradigme pour l'emploi de la technologie moderne et le modèle probable pour l'emploi des forces dans une guerre hypothétique dans de constellations politico-militaires et géo-stratégiques pareilles, ce que ne peut pas laisser la Yougoslavie tranquille.

La guerre dans le Golfe est une attestation exacte et spécifique, sur polygone, des doctrines modernes, fondées sur la haute technologie (les systèmes d'éclairage et du renseignement, les armes intelligentes etc), premièrement les doctrines de la bataille terrestre et aérienne et des modalités de la doctrine des conflits de l'intensité basse.

Cette guerre est caractérisée par la concentration des forces venues des distances de 12 à 15 miles kilometres. Il est intéressant d'étudier le basement et le regroupement des forces aériennes ce qui est une manoeuvre très compliquée au niveau stratégique.

L'opinion des auteurs sur cette guerre n'est pas homogène. Il y en a qui pensent qu'il s'agit uniquement de la doctrine de la „bataille terrestre et aérienne“, d'autres déclarent que cette guerre est une étape seulement de la doctrine mentionnée, troisièmes affirment que cette guerre représentait actualisation de la dite doctrine en accord avec les achèvements dans le développement de la technologie militaire, avant tout, des nouveaux systèmes d'armes.

Dans la guerre du Golfe, au point de vue doctrine, on voit la composante aérienne comme prédominante ce que dit que dans le fond l'armée de l'air avait resolu cette guerre, avec la composante missile ensemble. Pas d'excuse

pour la negligence de la composante terrestre dans ce numéro de la revue. L'armée iraquienne qui n'avait pas la possibilité d'agir, ou elle n'avait pas voulu d'agir, est le coupable principal pour cela. Cependant, si cette supposition est exacte, on pose la question quelles ont été les évaluations stratégiques de l'armée iraquienne sur la fin de la guerre, ou elle estimait que la guerre n'aura lieu jamais.

Sauf les faits mentionnés, ce bloc thématique est aussi consacré aux aspects des implications du terrorisme dans le Golfe. L'Iraq a montré qu'il n'hésitera pas d'attirer d'autres pays dans la guerre, avant tout Israël et Iran, ce qui pouvait provoquer une chaîne des conséquences. On étudie aussi le rôle des médias dans la guerre en fonction des psychologiques et de propagande, car pendant cette guerre on a vu, pour la première fois, la guerre „on live“.

Avec cette introduction on a voulu donner quelques remarques indispensables liées au contenu de ce numéro thématique. Les lecteurs peuvent juger notre réussite.

Colonel
Jovan Čanak

Актуальные события и процессы в мире после войны в Персидском заливе и эскалация югославского кризиса побудили Редакцию журнала „Военное дело“ выпустить двойной номер, в котором преобладают два тематических целых: *югославский кризис и новый мировой порядок и война в Персидском заливе*. Все статьи, публикуемые в настоящем номере, переданы в печать 15. августа с. г.

Тематическое целое о *югославском кризисе и новом мировом порядке* является продолжением дискуссии, начатой в „Военном деле“ 1–2/1991. Углубление югославского кризиса разгорело националистические страсти и вызвало межнациональные вооруженные столкновения и человеческие жертвы, а также грозит перерости в кровавую гражданскую, этническую и религиозную войну, непредугадываемых масштабов. К сожалению, подтвердились на деле предвидения из этого номера „Военного дела“, что распад Югославии, как государства, может произойти только в хаосе войны, которая бы имела примеси гражданской и сепаратистской, но прежде всего – этнической войны, при одновременном открытом иностранном вмешивании.

В этом тематическом целом авторы в первую очередь рассматривают геополитические и геостратегические интересы и факторы, которые уже вмешиваются и которые могут вмешаться в комплекс югославского кризиса. При этом, они недвусмысленно выражают позицию, что югославский кризис, между прочим, является последствием противоположностей и противопоставленных интересов ведущих держав в их борьбе за восстановление нового мирового порядка, но также, что он и его развязка свеобразно профилируют, или хотя бы влияют и на новые геополитические и геостратегические соотношения в Европе. В связи с тем можно сделать вывод, что развязка югославского кризиса не будет совершаться без вмешательства иностранного фактора. Меры и формы этого вмешательства

покажет ближайшее будущее, но уже в настоящее время ясно, что некоторые иностранные факторы проявляют более или менее открытые претезии на политический арбитраж в Югославии.

Общий интерес заключается в том, чтобы югославский кризис решить мирным способом, без войны. Чрезмерное вмешивание иностранного фактора, напр., командирование военных сил в мирную миссию или интервенционистских сил, как предлагают внешние, да и некоторые внутренние факторы, несомненно не привело бы к миру, но к дальнейшей угрозе суверенитету югославского государства и опасности вспыхивания неконтролируемых вооруженных конфликтов. Это происходило бы по закону максимального расширения столкновений, как одним из фундаментальных законов войны. Задача и обязанность всех участвующих в югославском кризисе заключается в том, чтобы в его развязку включить как можно больше факторов, которые „введут в игру“ второй фундаментальный закон войны – закон ограничения, причем во всех областях военного процесса. Если закон ограничения возьмет верх над законом расширения войны, тогда будет возможно удержать югославский кризис под контролем. В противоположном случае, война – неуправляема. Учитывая природу югославского кризиса (глубокие межнациональные и межреспубликанские противоречия, различные религии, традиции и др.), нельзя оставить без внимания факт, что раз разгоревшаяся война в Югославии неминуемо бы охватила балканские, даже и европейские просторы.

Вторым тематическим целым о войне в Персидском заливе Радакция желает включиться в освещение того, во многих отношениях специфического военного столкновения, в котором под покровительством Организации Объединенных Наций (впервые после войны в Корее) была использована вооруженная сила. Столкновение характерно и тем, что в нем создана самая большая концентрация наиболее современно оснащенных вооруженных сил после второй мировой войны. Кроме этого, кажется, что в ней подвергалась испытаниям возможная модель использования „мультинациональных сил“ против стран „третьего мира“, с тем, чтобы припрятать настоящие стратегические намерения тех, кто такие войны фактически ведет. Война в Заливе может быть и модель инструментализации ООН, как системы мировой коллективной безопасности, в функции осуществления глобальных стратегических интересов крупнейших держав.

С точки зрения военного искусства война в Заливе является настоящей парадигмой для употребления современной технологии и вероятной моделью в подобных военно-политических и геостратегических соотношениях, так что она ни Югославию (учитывая наш кризис и его возможную интернационализацию) не смеет оставить безразличной.

Война в заливе является своеобразной эмпирической пробой на полигоне современных военных доктрин, основывающихся на высокой технологии (разведывательные системы, интеллигентные оружия и др.), прежде всего доктрине „воздушно-наземной операции“ и различных вариантов „столкновений низкой интенсивности“ в подготовке прямого военного столкновения.

Эта война характерна и тем, что в ней было сосредоточено до сих пор самое большое количество военных сил, которые на театр войны

пришли с расстояния 12000 и 15000 километров. Особенно интересными являются межконтинентальная перебазировка и группировка воздушных сил, что представляло собой весьма сложное стратегическое мероприятие.

Мнения авторов о стратегических концепциях, по которым война велась, расходятся. Одни утверждают, что война велась по начелам доктрины „воздушно-наземной операции“, некоторые, что об этой доктрине можно говорить только в одной, причем меньшей части военного процесса, относящейся к этапу операций на суше, а некоторые находятся „где-то в середине“, утверждая, что эта война все-таки дала поощрение к модернизации доктрины „воздушно-наземной операции“, в согласии с достижениями в развитии военной технологии, прежде всего новых систем оружия.

В войне в заливе в доктринальном отношении преобладал военно-воздушный компонент, что и понятно, если иметь в виду факт, что военно-воздушные силы в основном внесли решающий вклад в исход войны, конечно, вместе с значительным вкладом ракетного компонента. В настоящем тематическом целом неоправданно мало пространства посвящается операциям сухопутных войск в рамках „Грозы пустыни“. На это, вероятно, оказало влияние и отношение иракской армии, которая не была в состоянии или не хотела оказать решительное сопротивление мультинациональным силам, стараясь избежать риск больших потерь. Однако, если указанная предпосылка точной, тогда ставится вопрос, на каких стратегических оценках иракская сторона дала выводы о возможном благоприятном исходе войны, или она считала, что войны не будет. Кроме указанного, в приложениях в этом тематическом целом анализируются теоретические импликации войны в Заливе. Ирак множеством своих поступков проявил недвусмысленную решимость во что бы то ни стало вовлечь в военное столкновение и другие страны в регионе, прежде всего Израиль и Иран, чтобы вызвать лавину запланированных политических последствий. Также рассматривается и роль средств массовой информации воюющих сторон в функции психологическо-пропагандистских действий, ибо в этой войне, благодаря средствам массовой информации (особенно телевидению), нам предоставилась возможность быть свидетелями войны „в живую“.

Настоящей передовицей нам хотелось высказать несколько необходимых напоминаний в связи с содержанием и выводами настоящего тематического двойного номера, а читатели сами оценят, насколько нам удалось удовлетворить требованиям времени.

Полковник
Йован Чанак